

امکان سنجی توسعه پایدار گردشگری در شهر آبرسد با استفاده از تکنیک SWOT

مصطفی امامقلی^۱، هما هدایت^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی و برنامه ریزی شهری و منطقه ای - دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، Mostafaemamy@gmail.com

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، Homa_hedayat@yahoo.com

چکیده

در حال حاضر صنعت گردشگری یکی از منابع مهم تولید درآمد، اشتغال و ایجاد زیرساختها برای نیل به توسعه پایدار محسوب میشود. متأسفانه در کشور ما با وجود توان بسیار برای توسعه گردشگری این قابلیتها به خوبی شناسایی نشده و از آنها برای توسعه کشور استفاده نگردیده است. از جمله اقداماتی که در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه برای تحقق توسعه پایدار و کاستن از فشارهای اقتصادی - اجتماعی و زیست محیطی انجام میشود اجرای برنامه های توسعه گردشگری در سطوح محلی، ملی و بین المللی است. سرمایه گذاری در صنعت گردشگری دارای آثار و تبعات اقتصادی، اجتماعی و حتی کالبدی است از این رو با توجه به اینکه در داخل و پیرامون برخی شهرهای میهن کهن ما ایران، آثار ارزشمند تاریخی از نیاکانمان به یادگار مانده است. در کنار این آثار جاذبه های طبیعت گردی همراه با جلوه های زیبای زندگی و فعالیتهای انسانی شامل کشتزارها، باغات، گل و گیاه و... امکان و فرصت مناسبی برای توسعه شهری پایدار بر پایه گردشگری پدید آورده است. چنانچه از این فرصت به درستی و به شکل مناسب بهره برداری گردد، امکان بهبود وضعیت اقتصاد شهری و ارتقاء سطح زندگی و کاهش مهاجرت دارد. شهر آبرسد در بخش مرکزی شهرستان دماوند از توابع استان تهران واقع گردیده است این شهر با توجه به نزدیکی به پایتخت و دارا بودن آب و هوای مناسب و صنعت رو به رشد گل و گیاه و حتی وجود مکان های تاریخی و پتانسیل های بیشمار شهر در جهت توسعه پایدار گردشگری حائز اهمیت است. پژوهش حاضر با هدف شناخت عوامل و زمینه های قدرت، ضعف، فرصت و تهدید موثر بر توسعه پایدار گردشگری شهر و تبیین الگویی مناسب جهت توسعه پایدار گردشگری شهری آبرسد با استفاده از دو روش توصیفی و تحلیلی استفاده شده است و داده های مورد نیاز به صورت اسنادی و پیمایشی تهیه گردیده است و در تشخیص و تعیین راهبرد توسعه پایدار شهری از تکنیک ^{SWOT} (قوت، ضعف، فرصت، تهدید) استفاده شده است.

واژه های کلیدی

توسعه پایدار شهری، گردشگری شهری، اثرات گردشگری، آبرسد، تحلیل ^{SWOT}

گردشگری شهری به عنوان یکی از زیر بخش های مهم صنعت گردشگری به میزان زیادی مورد توجه قرار گرفته و در فرآیند جهانی شدن اهمیت روزافزونی یافته است. چرا که این بخش از گردشگری با امکان حفظ ارزش ها، باورها و رسوم باستانی به نحو مطلوبی میتواند اشاعه دهنده ارزشها و سنن جوامع در سطح ملی و محلی باشد. مهم تر اینکه گردشگری شهری با ایجاد فرصت هایی برای اشتغال و کسب درآمد برای ساکنین محلی و توسعه ساختارهای زیربنایی امکان توسعه پایدار و یکپارچه شهری را فراهم می آورد.

کشور باستانی و کهن ایران، با تنوع شرایط آب و هوایی و اقلیمی از توان و قابلیت بسیار بالایی برای توسعه گردشگری برخوردار است به گونه ای که در برخی جنبه های گردشگری از موقعیت ممتاز و منحصر به فردی در بین کشورهای جهان برخوردار است.

بیان مساله

شهر آبرسد در استان تهران به دلایل طبیعی، اقلیمی، تاریخی، اجتماعی و فرهنگی از جمله حوزه های جغرافیایی پرجاذبه برای توسعه گردشگری شهری است و میتواند در سطح استان و کشور و حتی فراتر از آن پذیرای گردشگران بسیاری باشد. متأسفانه با وجود جاذبه های ارزشمند در محدوده مورد مطالعه وجود پاره ای مشکلات مانعی اساسی برای توسعه گردشگری شهری در شهر آبرسد شده است، از جمله اینکه:

الف) جاذبه های گردشگری شهری در این محدوده به طور کامل و جامع شناخته نشده است.

ب) برای ساماندهی جاذبه های گردشگری شهری، ایجاد زیر ساخت های اساسی و بهره برداری از این منابع اقدام شایسته ای صورت نگرفته است.

ج) نبود ارتباط ارگانیک و منسجم بین جاذبه های گردشگری شهری، مدیریت بخش گردشگری و بهره برداران این منابع مانع توسعه گردشگری شهری در این محدوده محسوب میشود.

با توجه به موارد فوق پژوهش حاضر کوشیده است ضمن بررسی امکانات و توان های توسعه گردشگری شهری آبرسد، نقش و تاثیر این منابع را در توسعه پایدار شهر مورد مطالعه و ارزیابی قرار دهد.

پرسش اصلی پژوهش

مقدمه